

Watervogeltellingen Zutphen december 2025

De resultaten watervogeltellingen december 2025.

In de periode 11 t/m 17 december zijn alle 19 watervogelgebieden weer op watervogels geteld. De winter was nergens te bekennen en tijdens mijn tocht langs de Berkel was het gewoon warm. Het water wil ook niet stijgen dus in de uiterwaarden is het nog steeds een droge boel met droge begroeide greppels en bijna drooggevalen plassen

Er werden dit keer 11370 vogels geteld in 41 soorten, verdeeld over 7 soorten viseters, 8 soorten eenden, 7 soorten ganzen/zwanen, 5 meeuwen, 3 rallen, 3 steltlopers, 4 soorten roofvogels en 4 overige soorten. Zie tabellen.

Acht soorten bereikten deze maand het hoogste aantal van de afgelopen 12 maanden: 199 Aalscholvers, 10 Grote Zaagbekken, 1458 Smienten, 5 Toendrarietganzen, 3 Geelpootmeeuwen, 2105 Kokmeeuwen, 24 Watersnippen en 4 Fazanten. Die laatste allemaal mannetjes en ondanks een verbod, ongetwijfeld uitgezet want er moet toch wat geschoten worden tijdens de ó-zó-gezellige dierenbeulerij-weekenden van het groene jagersvolkje.

12 dec 2025: Wilg op De Mars (RG22212).

29 jul 2025: Grauwe Gans, opnieuw op één in 2025. Grauwe Ganzen in Stokebrandsweerd (RG2182).

Vogelgriep

In januari 2022 was er op flinke schaal vogelgriep in onze regio. Tijdens de watervogeltelling die maand toen vond ik totaal 17 dode Brandganzen in de Voorsterklei, Rammelwaard en op De Mars. Van andere soorten watervogels vond ik toen geen opvallende toename van dode exemplaren. In de periode daarna was het niet echt 100% duidelijk waar dode vogels aan gestorven waren. Misschien zat er vogelgriep tussen, maar uitzonderlijk werd het niet.

Afgelopen maand lagen er opeens weer her en der dode ganzen. In januari 2022 waren het Brandganzen die het moesten ontgelden, deze maand ging het vooral om Canadese Ganzen en een enkele Grauwe Gans. In 6 van de 19 telgebieden werden deze maand dode ganzen gemeld. Totaal ging het om 4 dode en 6 zieke Canadezen en om 2 dode en 1 zieke Grauwe Gans. Gezien de aantallen van beide soorten zal de vogelgriep geen deuk slaan in de populatie.

Houting

Blij verrast was ik met de vondst van twee Houtingen op de oever van de IJssel thv De Mars. Deze "uitgestorven" vissoort is bezig met een comeback. Vijf jaar terug had ik al eens een dooie gevonden, maar als je er twee vind, zitten er meer en Warner Jan ving er vijf dagen later nog één in de IJssel bij Bronsbergen.

In de jaren zestig en zeventig was de IJssel zo vervuild dat vispopulatie nog maar uit een handvol soorten bestond en populaties laag. Aalscholvers waren in die periode vele malen zeldzamer dan nu de Lepelaar. Ze konden in die periode in de IJssel immers vrijwel geen eten vinden, dus die bleven niet hangen. Daarna heeft er een kentering plaats gevonden. De waterkwaliteit kan en moet nog stukken beter, het gaat langzaam, maar er is vooruitgang. Dat zien wij als vogelaars aan de terugkomst van Aalscholvers, maar ook van Grote Zilverreigers, Lepelaars, IJsvogels en de de laatste paar jaar aan Zeearenden. Die laatste leven natuurlijk vaak van ganzen, Meerkoeten en eenden, maar als er ergens een vis ligt zijn ze er als de kippen bij.

Sinds 2009 zitten er zelfs weer Barbelen in de IJssel: <https://vwgzutphen.waarneming.nl/species/2081/> en sinds 2014 worden ook weer Meervallen gemeld: <https://vwgzutphen.waarneming.nl/species/2210/>. Een andere, ooit algemene vissoort, die in bijna heel Europa uitstierf door vervuilde rivieren was de Houting. Er bleven in Europa slechts een paar relictpopulaties over. Nu het water in de rivieren weer schoner was geworden, maar de Houting ondertussen volledig verdwenen, heeft Duitsland in de periode 1996-2006 in het Rijnstroomgebied bijna twee miljoen jonge Houtingen uitgezet. Dat heeft gewerkt. In één van de berichten van de RAVON over de Houting op Nature Today (16 mei 2014): *"Uit zenderonderzoek, vangsten van geslachtsrijpe houtingen en zeer jonge larven wordt aangenomen dat houting hoofdzakelijk paait in de IJssel."*

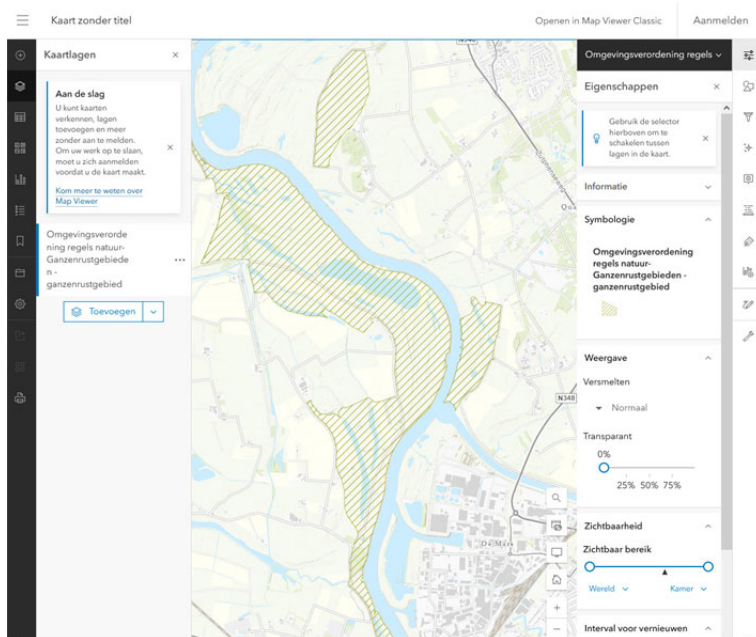
Meerdere berichten over de Houting zijn te vinden op <https://www.naturetoday.com> en daar zoeken naar "Houting".

12 dec 2025: Twee dode Houtingen op de IJsseloever (RG22212) van resp. 48 cm en 42,5 cm

Helikopter

Het aantal ganzen deze maand zat wederom aan de lage kant. Dat heeft meerdere oorzaken zoals; het weer zit niet mee, de drijfjachten van de afgelopen tijd, vogelgriep en het schuw maken van vogels door jacht. Misschien niet nieuw, maar het viel dit keer wel op, was het grootschalige verjagen van duizenden ganzen met behulp van een laagvliegende helikopter. Boven de Ravenswaarden, Voorsterklei en Rammelwaard bleef die keer op keer rondjes vliegen over deze gebieden en overal waar ganzen weer waren gaan zitten, ging die heel laag vliegen, tot onder boomtophoogte, om zoveel mogelijk ganzen op- en weg te pesten. De hele telling door was het één grote puinhoop van opvliegende en landende ganzen, dan weer hier, dan weer daar. Op de onderstaande kaart van de Provincie Gelderland staan alle drie de gebieden geheel of gedeeltelijk te boek als ganzengedooftgebieden. Leuk op papier, maar de praktijk is anders blijkt maar weer. Misschien was het ook wel de bedoeling om de vogelgriep wat verder te verspreiden. De gedachtengang van die lui is immers onbegrijpelijk.

<https://geoportaal.gelderland.nl/portaal/apps/mapviewer/index.html?layers=3509427c24ae496181dbe2d82006c3f5>

16 dec 2025: Helikopter continu bezig met wegpesten van duizenden ganzen (RG22111).

12 dec 2025: In de Houthaven, door RWS met rode verf gemerkte wilg om omgezaagd te worden, maar de Bever was ze voor (RG2182).

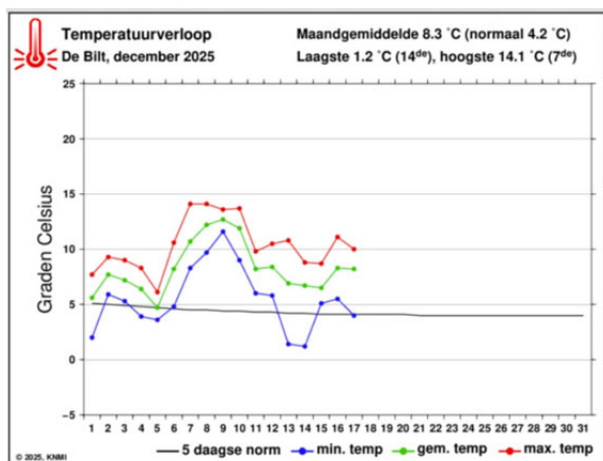
De Top 10 van 2025

In 2025 telden we iedere maand 19 gebieden. Totaal zou je daarmee op $19 \times 12 = 228$ tellingen uitkomen. Hiervan hebben we er 211 uitgevoerd. Tijdens de tellingen hebben 100349 vogels geteld in 74 verschillende soorten (Zie tabel "*getelde soorten en aantallen watervogels en aanvullende soorten per maand*"). De top tien van 2025 van de meest getelde soorten bestond uit 91.444 exemplaren (91,1% van het totaal). De Grauwe Gans staat jaarlijks op nummer één en ook dit jaar was dat het geval met 27.9% van het totaal.

Van drie soorten werd slechts eenmaal één exemplaar waargenomen: Zwartkopmeeuw, Bruine Kiekendief en Raaf. Van zeven soorten werden twee exemplaren geteld: Bokje, Bosruiter, Grauwe Klauwier, Groenpootruiter, Kleine Zwaan, Rode Wouw en Visarend.

Top 10 van meest getelde soorten in 2025.

1	Grauwe Gans	27986
2	Kolgans	20209
3	Kokmeeuw	9504
4	Brandgans	6219
5	Meerkoet	6216
6	Wilde Eend	6079
7	Krakeend	6052
8	Smient	5398
9	Canadese Gans	2796
10	Kievit	985

KNMI: Temperaturen per dag 1 t/m 17 dec 2025

Waterinfo.rws: Waterstand Zutphen-noord 22 nov-18 dec 2025

AGENDA:

De volgende teldata zijn maandelijks gepland in het weekend het dichtsbij de 15^e van die maand

17/18 januari 2026
14/15 februari 2026
14/15 maart 2026
18/19 april 2026
16/17 mei 2026
13/14 juni 2026

Succes, Michel Klemann.

Opmerkingen bij de tellingen december 2025:

GL9123:	De noordelijke Berkeloever was over grote delen gemaaid, en veel van het maaisel stroomde nog afwaarts. 8 wandelaars en 4 honden. Op dode vogels gelet; 1 dode dodaars gevonden.
GL9124:	2 dode Canadese ganzen lagen in het water, bij Landgoed de Voorst. 1 nog levende maar duidelijk zieke Canadese gans zat op de oever van de Berkel. Meeuwen (kokmeeuw en stormmeeuw) wel gezien, maar niet geteld. Afspraak?
GL9126:	Op dode vogels gelet; niets gevonden. 1 wandelaar met hond. In tegenstelling van wat het waterschap beweerd (1 oever maaien per jaar), waren beide oevers opnieuw volledig leeg geragd. Nergens dekking voor watervogels en geen enkele plek van waaruit een ijsvogel kan jagen. Alle waterplanten weggemaaid om te voorkomen dat er vissen kunnen leven. Destructie op topniveau door Waterschap Rijn & IJssel. En Pro-rail heeft de aangrenzende vegetatie langs het spoor gesloopt door maaien en gebruik van Round-up. Eergisteren zijn foto's gemaakt van otters langs het afleidingskanaal (zie waarneming.nl).
GL9211:	Nvt.
GL9212:	Op dode vogels gelet, niet gevonden.
GL9213:	Diverse losse honden langs oever. Op dode beesten gelet, niet gevonden.
GL9214:	Op dode vogels gelet; de Canadese Gans had vogelgriep en was langzaam aan het verdrinken.
GL9215:	Op dode vogels gelet. Op de ijsbaan vogelgriep: 3 zieke canadezen en 1 dode canadees en 1 dode grauwe gans én eergisteren waren er al zieke en dode ganzen verwijderd.
GL9216:	Op dode vogels gelet; niets gevonden.
GL9217:	Op dode vogels gelet, niet gevonden.
GL9218:	Zuidwest deel 4 losse honden en net zoveel baasjes.
OV9162:	Op dode vogels gelet; 1 dode ad. Roek dobberend op het kanaal. 4 sportvissers.
OV9171:	Op dode vogels gelet; niets gevonden.
OV9172:	Waterstand Zutphen-noord 457 NAP en licht stijgend. Op dode vogels gelet; niets gevonden.
RG2172:	Op dode vogels gelet; 1 prooirestant van Kolgans (prooi Zearend) en 1 stuiptrekkende Grauwe Gans (Vogelgriep). Waterstand Zutphen-noord 439 NAP. 2 wandelaars in de uiterwaarden.
RG2173:	Weer eens aangehouden door jachtopzichter. Stevig gesprek. Later werd er gejaagd op hazen in deel dat ik net had geteld. Mogelijk daardoor wat dubbeltellingen. Dode grauwe gans op oever IJssel.
RG2182:	Plas Groene Jager niet geteld. Kon niet dichtbij komen zonder ganzen te verstoren
RG22111:	Vogels waren, en werden constant weggepest door heli. Ding vloog constant rondjes, en laag (onder boomtophoogte) waar vogels zaten; over Ravenswaarden, Voorsterklei en Rammelwaard. ALLE vogels wegpestend. Teringlijer. Waterstand Zutphen-noord 437 NAP. Op dode vogels gelet; niets gevonden. 8 sportvissers. De vogels waren allemaal reteschuw en wegvliegerig als gevolg van de drijfjachten van de afgelopen dagen. Het werd daardoor, en door de heli-terreur een beetje een chaos-telling dit keer. Grauwe ganzen zijn die terreur wel gewend.... ; geen enkele andere ganzensoort dit keer, en dat in december.... Het feit dat terreinbeheerders aan deze ellende niks doen geeft het failliet van natuurbescherming in Nederland wel een beetje aan. Op dode vogels gelet; 1 halfdode Candese Gans bij het Gelders Hoofd.
RG22212:	Waterstand Zutphen-noord 456 NAP en licht stijgend. 2 wandelaars en 2 honden in de uiterwaarden. 2 bootjes met ieder 2 sportvissers. 1 dode Canadese Gans en 1 dode Grauwe Gans (Vogelgriep). Alle drie de beverburchten nog bezet. Nog meer sloperij van vegetatie (nog grover materiaal ingezet) nabij de vuilstort-(zandwinplas) op de mars. Het gebied is ondertussen volledig verragd!. Pontische meeuw met gele kleurring, helaas niet kunnen aflezen. 2 dode snoekbaarzen en 2 dode Noordzeehoutingen gevonden.

Overige	
Fazant	4
Grote Gele Kwikstaart	2
Steenuil	1
Waterpieper	2

[illegible]

Getelde soorten en aantallen watervogels en aanvullende soorten per maand

2025	Totaal	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	Gem.	Min.	Max.
Soorten	74	42	46	45	47	49	39	41	47	37	38	41	41	43	37	49
Exemplaren	100349	12661	21053	12780	4395	4531	3631	2725	3618	2818	11885	8882	11370	8362,4	2725	21053
Viseters																
Aalscholver	891	101	83	56	17	31	3	27	30	95	115	134	199	74,3	3	199
Blauwe Reiger	508	50	46	15	18	30	39	44	61	34	55	57	59	42,3	15	61
Dodaars	71	13	15	6	0	1	2	1	2	3	3	15	10	5,9	0	15
Fuut	349	18	28	52	50	30	45	38	28	14	16	15	15	29,1	14	52
Grote Zaagbek	37	5	8	7	0	0	0	0	0	0	0	7	10	3,1	0	10
Grote Zilverreiger	163	23	19	7	1	2	2	6	28	8	14	17	36	13,6	1	36
IJsvogel	104	8	3	3	4	10	9	10	20	8	14	10	5	8,7	3	20
Kleine Zilverreiger	5	1	2	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0,4	0	2
Lepelaar	35	0	0	0	13	22	0	0	0	0	0	0	0	2,9	0	22
Nonnetje	10	5	1	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,8	0	5
Eenden																
Bergeend	70	0	16	6	11	15	8	11	1	0	2	0	0	5,8	0	16
Krakeend	6052	1211	2677	258	137	64	12	1	31	89	399	433	740	504,3	1	2677
Kuifeend	898	165	177	72	62	34	10	4	5	6	89	103	171	74,8	4	177
Mandarijneend	17	0	0	0	0	4	0	5	4	0	3	1	0	1,4	0	5
Muskuseend	158	19	18	14	10	10	7	5	13	16	17	15	14	13,2	5	19
Pijlstaart	52	27	24	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4,3	0	27
Slobeend	284	57	95	15	32	10	0	0	0	26	36	6	7	23,7	0	95
Smient	5398	550	1185	788	0	0	0	0	0	10	717	690	1458	449,8	0	1458
Soepeend	77	15	14	6	5	9	3	0	2	3	3	12	5	6,4	0	15
Tafeleend	260	120	32	8	6	4	0	0	1	0	18	20	51	21,7	0	120
Wilde Eend	6079	652	803	365	299	459	377	219	380	603	695	594	633	506,6	219	803
Wintertaling	857	154	252	21	40	0	0	0	2	10	49	273	56	71,4	0	273
Zomertaling	4	0	0	0	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0,3	0	3
GANZEN/ZWANEN																
Brandgans	6219	848	1160	1588	439	160	250	117	258	3	543	369	484	518,3	3	1588
Grauwe Gans	27986	2549	3016	2268	2013	2540	2123	1210	1519	736	5358	2361	2293	2332,2	736	5358
Grote Canadese Gans	2796	337	207	209	174	279	125	129	94	166	464	334	278	233,0	94	464
Hybr. Brga x Grga	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,1	0	1
Hybr. Caga x Grga	8	0	4	1	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0,7	0	4
Hybr. Caga x Soga	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0,1	0	1
Hybr. Grga x Indische Gans	2	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0,2	0	1
Kleine Zwaan	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,2	0	2
Knobbelzwaan	418	60	44	90	76	13	5	14	11	19	48	33		34,8	5	90
Kolgans	20209	2014	7789	5054	4	4	3	0	1	1	1942	1569	1828	1684,1	0	7789
Nijlgans	135	7	10	6	17	19	24	13	15	3	6	5	10	11,3	3	24
Soepgans	212	26	29	29	8	21	8	13	8	21	15	22	12	17,7	8	29
Toendrarietgans	6	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0,5	0	5
Meeuwen/Sterns																
Geelpootmeeuw	12	2	0	0	0	1	0	0	1	1	2	2	3	1,0	0	3
Kleine Mantelmeeuw	76	0	1	2	9	40	10	9	5	0	0	0	0	6,3	0	40
Kokmeeuw	9504	1884	1899	654	34	27	7	249	474	556	524	1091	2105	792,0	7	2105
Pontische Meeuw	7	1	1	2	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0,6	0	2
Stormmeeuw	666	399	52	17	13	11	8	0	1	0	0	8	157	55,5	0	399
Visdief	145	0	0	0	26	29	30	60	0	0	0	0	0	12,1	0	60
Zilvermeeuw	117	11	19	21	6	6	4	9	6	5	5	12	13	9,8	4	21
Zwartkopmeeuw	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0,1	0	1
Rallen																
Meerkoet	6216	900	1112	709	535	388	298	290	299	291	446	483	465	518,0	290	1112
Waterhoen	960	114	173	126	52	33	19	15	25	25	98	128	152	80,0	15	173
Waterral	11	1	1	1	0	0	0	0	1	0	4	2	1	0,9	0	4
Steltlopers																
Bokje	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0,2	0	1
Bosruiter	2	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0,2	0	1
Groenpootruiter	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0,2	0	2
Grutto	11	0	0	5	2	4	0	0	0	0	0	0	0	0,9	0	5
Kievit	985	283	15	114	24	61	71	35	182	28	172	0	0	82,1	0	283
Kleine Plevier	52	0	0	1	11	22	10	7	0	1	0	0	0	4,3	0	22
Oeverloper	61	0	0	0	1	18	0	13	25	3	1	0	0	5,1	0	25
Scholekster	222	0	0	96	41	22	27	36	0	0	0	0	0	18,5	0	96
Tureluur	44	0	0	3	20	16	5	0	0	0	0	0	0	3,7	0	20
Watersnip	58	1	5	3	4	0	0	0	3	1	5	12	24	4,8	0	24
Witgat	24	4	2	0	12	0	0	3	1	1	0	0	1	2,0	0	12
Wulp	9	0	0	3	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0,8	0	3
Roofvogels																
Boomvalk	7	0	0	0	0	0	1	2	4	0	0	0	0	0,6	0	4
Bruine Kiekendief	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0,1	0	1
Buizerd	144	12	6	9	16	10	12	15	22	9	8	12	13	12,0	6	22
Havik	7	1	0	0	0	0	1	0	1	0	2	2	0	0,6	0	2
Rode Wouw	2	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0,2	0	1
Slechtvalk	5	0	1	0	2	1	0	0	1	0	0	0	0	0,4	0	2
Sperwer	18	2	1	0	5	2	0	4	1	0	0	1	2	1,5	0	5
Torenvalk	79	4	3	3	6	2	8	8	12	12	8	6	7	6,6	2	12
Visarend	2	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0,2	0	1
Zeearend	8	0	1	0	0	1	0	0	0	0	2	2	2	0,7	0	2
Overige																
Cetti's Zanger	12	1	2	0	3	4	1	0	0	0	0	1	0	1,0	0	4
Fazant	10	0	0	1	1	3	1	0	0	0	0	0	4	0,8	0	4
Grauwe Klauwier	2	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0,2	0	2
Grote Gele Kwikstaart	16	0	2	0	0	0	1	3	0	0	7	1	2	1,3	0	7
Ooievaar	367	3	0	55	120	37	41	97	10	0	0	4	0	30,6	0	120
Paapje	4	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0,3	0	2
Raaf	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0,1	0	1
Roodborsttapuit	82	0	0	5	11	13	18	6	18	7	2	2	0	6,8	0	18
Steenuil	4	0	0	0	0	1	0	2	0	0	0	0	1	0,3	0	2
Tapuit	6	0	0	0	1	1	0	0	0	4	0	0	0	0,5	0	4
Waterpieper	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	2	2	0,9	0	7